

NOTATKA / NOTE

***Fasciosminthurus quinquefasciatus* (KRAUSBAUER, 1898)
(Collembola: Bourletiellidae) – nowy dla fauny Polski gatunek skoczogonka**

Fasciosminthurus quinquefasciatus (KRAUSBAUER, 1898) (Collembola: Bourletiellidae)
– new to the Polish fauna springtail species

Sebastian CZECHOR¹, Dariusz SKARŻYŃSKI²

¹ ul. Góry św. Anny 4, 47-150 Raszowa, e-mail: czeczorsebastian6@gmail.com

² Zakład Biologii, Ewolucji i Ochrony Bezkręgowców, Uniwersytet Wrocławski,
ul. Przybyszewskiego 65, 51-148 Wrocław, e-mail: dariusz.skarzynski@uwr.edu.pl, ORCID: 0000-0002-1767-5747

ABSTRACT. *Fasciosminthurus quinquefasciatus* (KRAUSBAUER, 1898) is reported for a first time from Poland. Several specimens were collected from the surface of sandy soil in a sunny, dry part of a drainage ditch next to a railway embankment near the village Raszowa (Upper Silesia).

KEY WORDS: springtails, Silesia Lowland.

Fasciosminthurus GISIN, 1960 z 30 gatunkami jest drugim pod względem bogactwa gatunkowego rodzajem w obrębie rodziny Bourletiellidae (BELLINGER i in. 2025). W Polsce jak do tej pory stwierdzono występowanie tylko jednego gatunku z tego rodzaju *F. circumfasciatus* (STACH, 1956) (STERZYŃSKA i in. 2023).

F. quinquefasciatus (KRAUSBAUER, 1898) został opisany z Niemiec (okolice Weilburga, Hesja) (KRAUSBAUER 1898), a potem wykazany z kilku krajów europejskich: Austrii (CHRISTIAN 1987), Wielkiej Brytanii (HUTCHINSON i MCCULLOCH 2024), Czech, Francji, Hiszpanii, byłej Jugosławii, Litwy, Portugalii i Szwajcarii. Podawany był także z Australii (Tasmania), gdzie zapewne został zawleczony (BRETTFELD 1999). Opierając się na danych publikowanych przez BELLINGERA i in. (2025) zasięg występowania tego gatunku należałoby poszerzyć o Holandię, Kanadę i USA, ale te dane wymagają potwierdzenia.

F. quinquefasciatus żyje na powierzchni gleby i w niskiej roślinności siedlisk kserotermicznych: na

łąkach, w ogrodach, na polach, a nawet torowiskach kolejowych. Na Azorach znaleziono go na starej ławie z rzadką trawą. W Szwajcarii łowiony był do wysokości niemal 1400 m n.p.m. (BRETTFELD 1999).

W Polsce został stwierdzony na jednym stanowisku:

Śląsk Górny: BA98 Raszowa (50.401667 N, 18.181783 E), 29 IV – 24 V 2025, 17 exx., leg. S. CZECHOR, powierzchnia piaszczystej gleby w nasłonecznionej, suchej partii rowu melioracyjnego obok nasypu kolejowego (Ryc. 1).

Podobne preferencje siedliskowe ma opisany z Polski i Białorusi *F. circumfasciatus*, jednak charakteryzuje go odmienne ubarwienie: kolor tła biały lub żółty, ciemny, czarno-niebieski pigment występuje głównie w formie podłużnych pasów wokół dużego odwłoka, ale nie na głowie (STACH 1956). W przypadku *F. quinquefasciatus* kolor tła oscyluje od czarnego do fioletowego lub zielonkawego, a na dużym odwłoku widocznych jest pięć lub więcej białych poprzecznych pasów (Ryc. 2).

Ryc. 1. Stanowisko *Fasciosminthurus quinquefasciatus* w Raszowej (fot. S. CZECZOR).

Fig. 1. Locality of *Fasciosminthurus quinquefasciatus* in Raszowa (photo S. CZECZOR).

Ryc. 2. *Fasciosminthurus quinquefasciatus*, Raszowa (fot. S. CZECZOR).

Fig. 2. *Fasciosminthurus quinquefasciatus*, Raszowa (photo S. CZECZOR).

PIŚMIENNICTWO

- BELLINGER P., CHRISTIANSEN K.A., JANSSENS F. 1996-2025. Checklist of the Collembola of the World. <http://www.collembola.org> (dostęp 10 czerwca 2025).
- BRETFELD G. 1999. Synopses on Palearctic Collembola. Symphypleona. Abhandlungen und Berichte des Naturkundemuseums Görlitz, **71** (1): 1-318.
- CHRISTIAN E. 1987. Catalogus Faunae Austriae. XIIa, U. Kl.: Collembola (Springschwänze). Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Wien. 83 ss.
- HUTCHINSON F.N., MCCULLOCH J.I. 2024. *Fasciosminthurus quinquefasciatus* (Symphypleona: Bourletiellidae), new to Britain. British Journal of Entomology & Natural History, **37**: 25-31.
- KRAUSBAUER T. 1898. Neue Collembola aus der Umgebung von Weilburg a. Lahn. Zoologischer Anzeiger, **21**: 495-504.
- STACH J. 1956. The Apterygotan fauna of Poland in relation to the world fauna of this group of Insects. Family: Sminthuridae. Acta Monographica Musei Historiae Naturalis, Polish Academy of Sciences and Letters, Kraków. 287 ss.
- STERZYŃSKA M., WEINER W., SKARŻYŃSKI D., SMOLIS A. 2023. Digital Catalogue of Biodiversity of Poland – Animalia: Arthropoda: Hexapoda: Entognatha: Collembola, Diplura. Version 1.7. Polish Biodiversity Information Network. <https://doi.org/10.15468/rxeg5a> (dostęp 10 czerwca 2025).

Wpłynęło: 11 czerwca 2025
Zaakceptowano: 12 lipca 2025